

Årtskillnad

JUBILEUMS-NUMMER

1975

TIDNING FÖR KAMRATFÖRENINGEN S S 1940

Redaktör och ansvarig utgivare: 16 Svensson

S S 1940 - 35 år

I A-blanketten kan vi notera den 5 juli 1975. Hoppas att solen skiner! Vår förening från 1940 har blivit hela trettiofem år! Tiden och vi själva har ändrats enligt tillvarons lagar. Allt förnyas. Tekniken har ökat suveränt och det material vi signalister hade 1939-1945 är numera föråldrat - museiföremål.

"Ainvattan jär stainåldan" sa Ribben.

Men nu är det 1975 i det vackra historiska Visby och vi firar ett intimt jubileum. En del av den gamla signalistskaran har ju försvunnit från arenan, men så är livets skeden och en gång är det sluttecken för oss alla.

Men vi som fortfarande går upprätt bereda oss att få träffa många bekanta från ofredsåren och uppväcka de gamla minnena d.v.s. som regel de angenämaste.

Nu är vi grå och tunna i håret men vältrimmade med hand och tanke i den tillvaro vi benämna livet. Denna dag kastar vi loss från vardagens kamp och påminna varandra om ett signalistiskt kamratskap som väl höll måttet. Det bör betonas att vår signalistförening var något utöver det vanliga. Medlemmarnas antal var bortåt 75 stycken och det var grunden. Vi kände varandra väl, både dem som var från Gotland och de som var från den fasta sidan. Det blev en helt annan samvaro än när det rör sig om större enheter och de många diskussionerna gav framtidsperspektiv. Denna dag har vi mycket att ge varandra när flera av oss inte setts på årtionden. Prata på och trivs - smultronställena minskar med åren!

Till minnet

På en tidsperiod av fem år hinner flera av oss att gå till skuggorna. Från 1970 har nedanstående nämnda kamrater, en gång i signalisternas led, försvunnit ur de levandes antal.

Dessa äro:

Gösta Järnfors, Borås	1972
Börje Harrysson, Visby	1972
Bengt Widerström, Visby	1973
Harry Sandberg, Visby	1974
Henning Hallgren, Visby	1974
Ake Nilsson, Visby	1974
Martin Englund, Norrköping	1974

De som en gång var bästa vänner i vår krets är nu i den eviga tystnaden. Vi bör stanna upp och besinna tillvarons korthet och offra några korta minuter åt det som ligger bakom de korta retoriska orden. Några decennier tillbaka satt vi ofta vid samma bord, diskuterande problem från olika områden och naturligtvis mest från den signalistiska gemenskapen. Tiden går och ödet klippar snart av livets sköra tråd och vi har bara minnet av en människa som stod oss nära med vänskapens band. Ordet vänskap höll sitt rätta värde bland signalisterna. Vi kände varandra personligt och var inte bara nummer och namn.

Därför skall vi minnas dem med glädje och att vi under beredskapstiden och senare delat det glada och det tråkiga.

Vila i ro kamrater!

S S 1940

Föreningen bildades 1940 när andra världskriget hade pågått ett år. Idén kom från regementsstabens signalister som i mars hade den första sammankomsten. Den 1 april blev det signalkompani och styrkan tredubblades men samvaron mellan äldre och yngre årgångar utföll bra och friktionerna var ytterst få.

I september var det stora mötet på Stadshotellet och föreningen bildades

med Svensson, Ekman, Englund, Andersson i styrelsen. Ja så är det än idag om man undantar de två som gått bort. Kanske skulle en femårskommitté väljas? Tanken i den här kamratföreningen var väl att vi i framtiden skulle kunna träffas och prata om gångna tider. Om hur livet gestaltat sig för oss och hur vi blivit tuktade av ödets vindar....

Medlemsantalet har varit bortåt 90 st. Av dessa är 15 st bortgångna.

Vi har haft bortåt ett tjugofemtal sammankomster genom åren och ett flertal varparträffar på 1940-talet som återupptogs på 1960-talet. Hedersledamöter är Eric Källström, Per Steffen, Stig Ericsson, Frans Hammarström och Sigvard Huldt.

Vårt föreningsmärke har av experter nominerats bland de vackraste i Sverige. Upplagan var mycket liten och märket är därför sällsynt. Som regel har man det bara på sig vid jubileer som anknyter till föreningens tillkomstår.

Vi går med tillförsikt mot framtiden!

Några sedlar till reservfonden passar utmärkt. Kommittén finns på plats!

Från redaktionen

Allt är som vanligt. Allt pulserar. Tack! Installationen av data har vi lagt på is. Kärnkraftfrågan har vi pådyvlat Energiverket! Vi har en Polhemspump, några gamla trampcyklar och en dynamo till 25-wattarn så vi behöver ingen reaktor. Vi klarar oss själva ifall supermakterna säcker ohip! Förövrigt har vi korppluggarna öppna, linsena är putsade och flankerna är välbevakade. Några skygglappar har aldrig existerat på den här redaktionen. Vi varnar för anfall eller attentat mot vår tidning för vi är beredda. Vi har sprinklersystemet laddat med surströmning som är spetsat med merpan. Den som inte vet vad det sistnämnda är kan vi tala om att det är världens starkaste luktämne som skunken använder och som alla vet klarar två kg skunk av ett ton grisslybjörn. Nog sagt! Här åkar di mä även um di sku råkä va banföddä ei Chicago! Och vi har ny-slipade huggtänder så här blir det rent hus på nolltid om det skulle behövas.

Redaktionskatten har gått till de sälla jaktmarkerna men vi har importerat en puma som imponerar! Att ta den i nackskinnnet utan att vara ordentligt livförsäkrad är otänkbart. Vi har även skaffat oss rymdfätöljer och dito soffor och är definitivt på väg ur atomåldern.

el
stora pretentioner.

Löneförhandlingarna sköter vi själva och vi behöver inget statligt bidrag. Tryckpressarna sköts fortfarande manuellt och sättare och tecknare är i gammal god form. Vårt motto har varit: Politik och hundar lämnas utanför! Vi rekommenderar oss!

Med hand å skrivmaskinen
Svensson, Pettersson, Gardelin, Klintberg.

Kort referat från 1970

Den 5 juli 1970 firade vi trettioårsjubileum och det refererades i Gotlandstidningarna veckan efter. Våra kompanichefer kunde tyvärr inte komma den gången men vi hade reserver! Frans Hammarström organiserade rundvandring på regementet, vi såg muséet och de gamla telegraferingssalarna bl.a. Sedan var vi till Saldathemmet för att stärka oss på vandringen mot Lägerskogen. Där var det varpkastning med Willy Jedmar som segrare och därefter följde Helge Christiansson och Carl Gutefors. Men vi hade även hästkokastning. Där vart ordningsföljden Per Pettersson, Frans Hammarström, Sven Wigström.

Vädret var fint och dagen flydde fort. På kvällen hade vi middag på Arbetarföreningen, där det är fritt och gemytligt och en stämning av gammalt fint märke. Många hälsningar framfördes från de som inte hade tillfälle att komma med och en hel del talare hade synpunkter på gamla tider och signalistiska eskapader. Timmarna svann snabbt. Så delades den digra krönikan om signalister ut och även "Åtskillnad" utkom med sitt jubileumsnummer. (Skulle någon sakna något tryckalster om föreningens historia finns det fortfarande dubletter kvar.) Så var den dagen slut men vi hade ett vackert minne kvar till nästa fest.

Tack

Till de medlemmar som hjälpt oss med priser osv för att göra vårt jubileum så trevligt som möjligt tackar vi varmt. Vårt tack till:

All-Reklam, Carl Tell
Gotlands Järnhandel, H. Christiansson
Julia Hultgren, Axel Hultgren
Studio Westerberg, Fritz Westerberg

Frågesport

Nu skall det bli prisutdelning i världens längsta frågesporttävling. (Vi signalister måste ju vara världsbäst i något!) Tävligen pågick i olika perioder från 1940 fram till 1965 och omfattade sammanlagt 100 frågor.

Det var bara Proos som ställde upp från början men sedan blandade sig Ivås och Vallin d.ä. i leken. Det blev hårt men Proos kom med en rivande kunskapsfinish på upploppet och klarade segern.

Prislistan fick följande utseende:

1. Bengt Proos	50,5 p
2. Ivar Ivås	46 p
3. Ivar Vallin	43 p

Vi tackar för deltagandet och hurrar!

Några extrafrågor till 6 juli:

1. Sveriges förste lokomotivförare och en signalist i S S 1940 hade samma namn. Vilket?
2. Vilken signalist i S S 1940 har samma efternamn (om man tar bort accenten) som en känd filmstjärna?
3. Vilken känd svensk författare utbildade sig till telegrafist (vid lotsverket) i sin ungdom?
4. Vilka var de första ord som telegraferades och var någonstans hände det?
5. Vad hette den gotlänning som sprang från Malmö till Paris och även sprang trapporna uppför Eiffeltornet?

Den som avlämnar ett korrekt svar får tio kronor på direkten!

Känn Dig själv!

Att svara eller inte svara det är frågan!

Frågaren

Två gotländska båtsmän bråkade en gång i tiden om vem som hade seglat längst. "Jag har varit vid världens ände!" sade den ene. "Jag har varit en halv mil utanför!" sade den andre.... Och på det var det inget att svara.

Gubben E hade i sin ungdom varit i Amerika och vart vid något tillfälle tillfrågad hur det såg ut där, allt lär ju ha varit så stort, byggnader etc. Men han snäste till: "Bina var stora som gäss och kuporna gav dom fan i!"

Minnen från Rävåhagen

Det var många signalister i Rävåhagen i början av 1940-talet. Rävåhagen såg jag aldrig men signalister, bilar och baracker! Men nu är snart de sista spåren efter signalistepoken borta när grävskoporna tågar in! Nu skall det bli ISHALL för tre miljoner! Vi bugar oss med vemod i blicken och tänker på flydda beredskapsvårar i "Rävåhagen" som det hette på soldatslang. Station G var ju först färdigt och ligger fortfarande kvar i det sydöstra hörnet och vi hoppas det blir så i framtiden också.

Men några hundra meter norrut låg barackerna och matsalen vars saga nu är all. Men där hände mycket de åren signalisterna fanns där och bilkompaniet kom ju så småningom dit men ännu längre norrut. Vi hade ju även matsal där och även kök där med en stor järnspis till kaffekokning och värmandet av varmvatten. Men maten hämtades på A7 och portionerades ut från köket på en lucka som fällades ner och som passerades av mamman. Matsalen var ganska rymlig, bortåt 100 kvm så vid ett par tillfällen var det även dans och flickorna från Visby med omnejd bjöds in. Det kan ju tilläggas att det var signalisterna Hellström-Lindström och som spelade och det var ett spel som inte gick av för hackor. Givetvis var det även kaffe och värta till de gästade... Även fältteatern hade föreställningar där och det var även plats till bordstennis och schack. Och så fungerade även matsalen som lektionsrum med övningar för både radio och telefon. Undertrycknad var bas för köket den otroligt fina våren 1944 och till skillnad att arbeta på restaurangerna var det här ju rena söndagsskolan. Men problem fanns ju alltid. Att lämna tillbaka mat som blev över gick inte. Det var kalla handen på A7. Vi skulle ha våra portioner och därmed basta. Brödmängden ökade ständigt. I avfallstunnorna var det kontinuerlig översyn av befäl från norra förläggningen och det vart omedelbart en reprimand om det vart för mycket köksavfall. Men det fanns ju strategier bland männen i ledet också. Schackspelare och varpkastare är inte lätta att tas med om de sätter den sidan till. Vi löste den godiska knuten till hjälp för alla. Alltså:

ett litet avta' med gårdarna österut i den stora gläntan och saken var klar. Ett par, tre gånger i veckan smög jag med en säck på ryggen i den trolska värnatten bort mot gårdarna och avlevererade det obeställda. Att vakten var lojal behöver väl inte tilläggas. Och den enda man mötte var huskatten på nattlig eskepad och långt borta mot Skrubbs hördes ugg-lans hoande. Att komma från Stockholm på den tiden och till Gotland var som att komma till paradiset. Vilken vår och vilken idyll i Rävåhagen! Storstadens stress var glömd och kvinnorna fanns på cykelhålls avstånd. Man var fri och stark och tillvarons tryck gav man fan. Flaggan i topp och framåt! Men nu är det 1975 och det militära som hände där är snart utsuddat. Kommer stället att heta Ishagen nu? Beredskapsminnena bleknar med åren från Rävåhagen där det inte fanns några rävåhagen men livas upp då och då när man påminner sig lustiga episoder.

16 Svensson

Till Kamraterna i "SS 1940"

När redaktören, vännen, "eldsjälen" erbjuder mig en "ruta" i det jubileumsnummer av "Åtskillnad", som kommer att utdelas till kamraterna vid 35-årsjubileet, vill jag gärna begagna mig av erbjudandet.

Först och främst hoppas jag att få träffa de flesta den 6 juli i Visby och på Visborgsslätt. Jag har vår "träff" för tio år sedan i friskt och angenämt minne.

Det är sannerligen enastående att få uppleva och vara delaktig i en så hållbar och fin kamratkrets som den "SS 1940" utgör. Jag tror att alla är överens med mig om att förtjänsten av att kontakten och sammanhållningen existerar och betyder så mycket i högsta grad tillkommer Harald Svensson.

Det är en stor förmån att ha tillfälle att då och då träffa honom på hans arbetsplats sedan några år, Strindbergsmuseet i Blå Tornet vid Drottninggatan i Stockholm. Vid våra träffar - det brukar vara Per Steffen, Harald Svensson och jag - hinner vi både tala om kamraterna, Gotland och Strindberg. Allt är lika intressant och spännande i Haralds sällskap. Han har ett fantastiskt minne och hans kunskap och intresse omspannar så många områden. Så mycket han hinner! Han har säkert på-

verkats av den intensive och produktive August - en påverkan så "skön" att uppleva. Harald Svensson - en gång av mig utvald och utbildad till radiosignalist - har blivit för oss alla i "SS 1940" en god vän för livet.

Låt Per Steffen och mig till alla och envar i denna sällsynt fina kamratkrets framföra våra bästa hälsningar.

Till sist: Våra välgångsönskningar till alla kamrater och för kamratskapets och vänskapens fortbestånd.

Eric Källström

Från Guten i norr

Det är fint att bo i Norrland!

Grönskan exploderade tidigt i år. Nu ljust dygnet runt. Myggsvärmar ja - med åren blir man immun.

Universitetets 6000 studenter som ger Umeå ungdomlig prägel är på ferier. Men stark turistström nu genom staden.

Stannar upp, drar vidare till fjälls eller färjar över till Finland. Eller fortsätter E4 mot norr.

Påfallande många tuskar. Vanligen på väg till Nordkalotten där sista striden stod 1945. Någon kanske var med då. Mest är det anhöriga till dem som aldrig kom hem som söker sig till vidderna däruppe.

Fjällflod - älven går bräddfull. Kraftverken kan ej hålla vattnet. Dammluckorna delvis öppnade. Annars torra forsar skummer åter för någon vecka.

Snart står hjortronlanden, förhoppningsvis, gula. Visst kan det bli både långt och tungt att gå genom blötmyrarna. Dock - en upplevelse är det.

Det är fint att bo i Norrland. Inte bara på sommaren. Minst lika fint på vintern. Det får jag berätta om en annan gång.

Umeå midsommardagen 1975

Palle

Hälsningar

Kamrater Signalister!

Jag vill på detta sätt framföra mina bästa och hjärtligaste hälsningar till

Eder alla, som är samlade för att fira minnet av samvaron för 35 år sen.

Då jag, på grund av sjukdom, ej kan delta i Eder fest, kommer jag dock att i tankarna uppleva minnet av det till högsta klass stående kamratskap som alltid var rådande.

De bästa hälsningar

Thure Paulsson

Broder Pelle.

Hjärtligt tack för vänlig inbjudan till 35-årsjubileum. Du och Harald lägger verkligen ner ett jättejobb att försöka hålla ihop resterna av det gamla signalkompaniet. Tyvärr kan jag ej komma, då jag sedan över 1 månad är sjuk och ligger på sjukhus för en svårartad lunginflammation.

Med en förhoppning för de som kommer med får en givande och minnesrik dag sänder jag mina hjärtligaste hälsningar.

Axel

Ett flertal hälsningar har framförts från de signalister som av olika skäl ej kan närvara.

Skriftliga hälsningar har bl.a. framförts av följande:

Stig Eriksson
Gösta Blume
Bengt Proos
Bertil Rosén
B.O. Rosvall
Tage Sahlén
Claes Wiederkrantz

En bit ifrån Mellersta FO var en gång i seklets början ett tegelbruk med stor omsättning. Dit kom lantbrukare K för att hämta ett lass. Det är kallt och han står med en hand i fickan och plockar tegel med den andra. Tegelmästare W kommer förbi, han är tysk och lite rivig och utbrister: "Många händer har Vår Herre givit Dig?"
K: "Två".
W: "Använd dom då!" Och så gick han.

Mina bästa hälsningar till alla i "S S 1940" och tack för denna gång.

54 Pettersson

Visby, juni 1985

Härmed kallas till firandet av föreningen

S S 1940

(Signalkompaniets Signalister 1940)

45 - års jubiléum, söndagen den 25 augusti 1985

Dagordningen är ej fastställd men vi avser att samlas mitt på dagen och framåt kvällen inta middag på lämpligt näringsställe. Vi är tacksamma för förslag och önskemål till förströelsedetaljen.

Alla gamla signalister från när och fjärran, väl mött till en - som vi hoppas - trevlig kamratträff i den gamla välkända stilen. Många har fallit bort, men det minner om nödvändigheten att vi som ännu har möjlighet härtill träffas och odlar det goda kamratskapet som rått inom S S 1940 under många år.

För planering är det önskvärt att så många som möjligt anmäler deltagande redan nu genom att använda nedanstående svarstalong och insända denna till Per Pettersson, Smedjegatan 11, 621 55 Visby. Telefonanmälan går även bra. Möjlighet finnes naturligtvis att anmäla vid senare tidpunkt.

Program och ny kallelse sändes senare.

För kommitterade

Harald Svensson
Tel 08/881015

Per Pettersson
Tel 0498/12776 el 70184

Anmäler mig till S S 1940:s jubiléumsträff 1985-08-25 enl.följande:

- 1 Anmäler deltagande.
- 2 Anmäler vid senare tidpunkt.
- 3 Anmäler förhinder.

Önskemål:

Namn

Adress

Tel

mer hade stora pretentioner.

Program vid

S S 1940

45-års jubileum, söndagen den 25 augusti 1985.

- 15,45 Samling utanför Kanslihuset P 18.
Visning av aktuella lokaler med militär guide. Rundtur
med buss genom området, bl a besök på skjutbanorna.
- 15,00 (ca) Kaffepaus vid Soldathemmet, därefter färd till
Lägerskogen för varpkastning och annan samvaro.
- 18,00 Middag på Vårdshuset Lindgården, Strandgatan 26.
Per-Eric Persson visar en film tagen vid föreningens
40-årsjubileum.

-o-o-o-o-

Du som inte anmält Ditt deltagande - gör det snarast till

Harald Svensson

08/881015

Per Pettersson

0496/12776 el 70184

Väl mött den 25 augusti 1985

rade en del
sta hade stora pretentioner.